

П Р И М І Т К И

до планування освітньої діяльності з дітьми середнього дошкільного віку за комплексною освітньою програмою “Стежинки у Всесвіт”, 2020 (наук. керівник – К. Л. Крутій)

Згідно з “Гранично допустимим навчальним навантаженням на дитину у дошкільних навчальних закладах різних типів та форми власності”, затвердженим наказом Міністерства освіти і науки України від 20 квітня 2015 року № 446, організоване навчання у формі фізкультурних занять потрібно проводити з дворічного віку. Тривалість занять для дітей середнього дошкільного віку – до 20 хвилин. Фізкультурні заняття для дітей дошкільного віку проводять не менше трьох разів на тиждень. Форма й місце проведення занять визначаються педагогом залежно від поставленої мети, сезону, погодних умов та інших факторів. За наявності басейну проводять 2 заняття з плавання і 2 заняття з фізкультури.

У дні, коли немає занять із фізкультури та плавання, проводять фізкультурні комплекси під час денної прогулянки.

Орієнтовні види діяльності за освітніми напрямками	Орієнтовна кількість занять на тиждень у середньому дошкільному віці
Ознайомлення із соціумом	2
Ознайомлення з природним довкіллям	1
Художньо-продуктивна діяльність (музична, образотворча, театральна тощо)	5
Логіко-математичний розвиток	1
Розвиток мовлення і культура мовленнєвого спілкування	3
Здоров'я та фізичний розвиток*	3
Загальна кількість занять на тиждень	12
Додаткові освітні послуги на вибір батьків	4
Максимальна кількість занять на тиждень	16
Максимально допустиме навчальне навантаження на тиждень на дитину (в астрономічних годинах)**	5,3

Основною одиницею освітнього процесу в закладі дошкільної освіти є освітня ситуація.

Освітня ситуація (далі – ОС) – це ситуація освітньої напруги, що виникає спонтанно або організована вихователем, яка потребує свого вирішення шляхом спільної діяльності всіх її учасників. Її метою є створення дітьми освітнього результату (ідей, проблем, версій, схем, дослідів, дискурсу) в ході спеціально організованої діяльності.

* Години, передбачені для фізкультурних занять (плавання), не враховуються під час визначення гранично допустимого навчального навантаження на дітей.

Навчальне навантаження: тривалість проведення занять – спеціально організованих форм освітнього процесу, що відповідають віковим можливостям вихованців згідно із санітарним законодавством.

** Максимально допустиме навчальне навантаження визначають шляхом множення загальної кількості занять на тиждень, відведених на вивчення освітніх напрямів у віковій групі, на тривалість заняття залежно від віку вихованців.

Максимально допустима кількість занять у першій половині дня в середньому дошкільному віці не перевищує двох. У середині та наприкінці занять, що потребують високого інтелектуального напруження чи статичної пози дітей, необхідно проводити фізкультурні хвилини. Тривалість перерв між заняттями має становити не менше 10 хвилин.

Освітня ситуація позначає конкретний часовий і просторовий відрізок педагогічної реальності, який виконує функцію стимулу та умов створення дітьми освітньої продукції.

Тривалість освітньої ситуації – від декількох хвилин до трьох і більше днів, можливий також ланцюжок взаємопов'язаних ситуацій. Ситуативний принцип може бути в основі кожного рівня організації навчання: у повсякденній діяльності дошкільників, системи занять або окремого заняття.

Параметри для характеристики ОС в організованій освітній діяльності:

- Спрямованість на вирішення освітніх завдань.
- Освоєння нових способів діяльності, умінь, збагачення уявлень дітей, їхня систематизація та узагальнення.
- Тривалість упродовж дня і щотижнева кількість: середній дошкільний вік – 15 хв, 10–12 ОС.
- Форми – фронтальна, групова, підгрупова.
- Позиція педагога в процесі взаємодії з дітьми – діяльнісна модель взаємодії.
- Позиція дитини в освітній діяльності – активність спрямована на привласнення соціального досвіду.

Прийоми організації дослідницької діяльності дітей:

- система запитань, переформулювання умов завдання;
- навідні завдання або завдання-підказки;
- неправильні рішення наскрізного персонажа;
- недовомовлена історія, ситуація;
- ланцюжок навідних завдань.

Завдання можуть пропонувати улюблені наскрізні персонажі, які достатньо відомі дітям завдяки дитячим ігровим журналам “Пізнайко” та “Вулик”: борсучок Пізнайко і всі його друзі – білочка Проня, хом'ячок Ласунчик, Стара Ворона, Бджілка Жужка, Крокодил Крокі, Жабка Жанка, Щедрик, Чеберяйчик та інші.

Провідними прийомами щодо створення ОС є такі: зразок, пояснення, вказівка, порівняння, повторення. Є сенс використовувати й інші прийоми, як-от: створення проблемних (“евристичних”) ситуацій, підказування, виправлення помилок, запитання оцінного характеру, прийом постановки запитань, залучення дітей до виправлення помилок, нагадування, як правильно сказати, тощо.

Прийом запитань використовується з метою навчання дитини формулювати запитання, мати потребу запитувати. З метою створення ОС для дітей дошкільного віку рекомендуємо дотримувалися чіткої *ієрархії запитань*: спочатку пропонуються запитання, що відбивають причинно-наслідкові взаємозв'язки і починаються зі слів: “Чому?..”, “Навіщо?..”. Відповіді дітей на такі запитання допомагають з'ясувати рівень сформованості навичок, які були засвоєні раніше, а також правильність (або навпаки) побудови речень різного типу: складних із сполучниками, сполучними словами, однорідними членами тощо; потім пропонуються запитання, пов'язані зі змістом інформації, які починаються зі слів: “Що це?..”, “З чого складається?..”, “Які ознаки має?” тощо. Відповіді дошкільників на запропоновані запитання також допомагають уточнити правильність запам'ятовування або розуміння запитання тощо; наступним кроком мають бути запитання, пов'язані з дією та способом її здійснення (виконання?) – “Як?”, “Яким чином?..” тощо.

Запитання формулює вихователь, але краще, коли їх намагаються сформулювати дошкільники.

Класифікація освітніх ситуацій:

- *дослідні (або пошукові)* – у ході яких здійснюється постановка проблеми, висунення і перевірка гіпотез із приводу засобів та способів її вирішення;
- *комунікативно-діалогові, дискусійні* – у ході яких генеруються ідеї з приводу вирішення поставленої проблеми, їх обґрунтовують за допомогою тих чи інших аргументів, виявляються і зіставляються різні точки зору, проводиться рефлексія;
- *ігрові*, що моделюють у предметно-змістовному (імітаційно-ігровому) та соціально-психологічному (рольовому) планах, – у ході яких відбувається творче перенесення отриманих уявлень у нові умови.

Із метою посилення інтересу до змісту освітніх ситуацій їм часто надають *ігрового характеру*. В цьому випадку дітям пропонують зайняти активну рольову позицію (ігровий сюжет ситуацій обирається залежно від схильностей дітей):

- *дизайнерів, винахідників* особливих машин, правил, пристосувань, законів;
- *дослідників* – які діляться із присутніми результатами своїх досліджень;
- *інтерв'юерів* – з'ясовують що-небудь, пропонуючи відповідні запитання;
- *акторів*, які грають роль тієї чи іншої тварини (з її звичками, місцем існування, способом життя) або предмета (з огляду на його виробництво, способи застосування);
- *екскурсоводів* музеями, виставками, *гідів-дайвінгістів* – “подорож підводним королівством”;
- *туроператорів* – турне за кордон;
- *чарівників* – “скасовують” ті чи інші властивості предметів, закономірностей, явищ;
- *письменників, дресирувальників, кінологів, представників інших професій.*

Етапи постановки та вирішення освітніх ситуацій:

- ✓ постановка, формулювання проблеми;
- ✓ висування припущень і гіпотез;
- ✓ вибір, перевірка;
- ✓ підбиття підсумків, рефлексія, висновок.

Структура ОС:

1 частина – комунікація:

- вихователь викликає зацікавленість, інтерес до змісту, пропонує дітям навчальне завдання (або його частину) та забезпечує її прийняття (у середньому дошкільному віці завдання вирішують шляхом ігрових і проблемно-ігрових ситуацій).

2 частина – пізнавальна діяльність:

- навчання здійснюється шляхом залучення до активної участі всіх дітей та кожного у вирішенні навчальних завдань.

3 частина – перетворювальна діяльність:

- створення дітьми освітньої продукції.

4 частина – оцінно-контрольна діяльність (рефлексія):

- підбиття підсумків, оцінка дитячих досягнень (у середньому дошкільному віці продовжує активізуватись емоційний відгук дітей на отримання освітнього продукту і діяльність самих дітей).

Види діяльності дітей упродовж дня за комплексною освітньою програмою “Стежинки у Всесвіт”, 2020 (наук. керівник – К. Л. Крутій)

Дні тижня	Режимні моменти	
	Види діяльності дітей упродовж дня за освітньою програмою	Види діяльності дітей упродовж дня за корекційною програмою
Понеділок	<i>Ранок:</i> мінідіалоги за темою тижня, що минув; обговорення плану на день – новини, події, ідеї, пропозиції; індивідуальні заняття; ігри з ініціативи дітей; самостійна діяльність у книжковому, музичному і театральному осередках; господарсько-побутова праця, доручення; створення освітніх ситуацій. <i>Перша прогулянка:</i> спостереження за живою природою, експериментування, ігри за ініціативою дітей та пропозицією вихователя; доручення; спортивні ігри і вправи.	<i>Ранок:</i> бесіда щодо виконання завдань у домашньому зошиті з метою з'ясування емоційно-психічного стану дітей; самостійна діяльність у музичному осередку з розвитку чуття ритму; логопедична зарядка (дихальні, голосові, артикуляційні вправи); вправи на розслаблення і зняття напруги тощо. <i>Перша прогулянка:</i> мовленнєва зарядка (промовляння звуків, складів, слів, речень на видиху); ігри за пропозицією логопеда; ігри та вправи на розвиток загальної і моторики рук.

Дні тижня	Режимні моменти	
	Види діяльності дітей упродовж дня за освітньою програмою	Види діяльності дітей упродовж дня за корекційною програмою
Середа	<i>Вечір:</i> колективна бесіда про день, що минає (рефлексивна діяльність); сюжетно-рольові ігри; виготовлення атрибутів. <i>Взаємодія з батьками:</i> робота з папками-пересувками; інформування.	<i>Вечір:</i> індивідуальні заняття: дихальні, голосові, артикуляційні вправи; ігри на розвиток дрібної моторики; ігри за завданнями логопеда. <i>Взаємодія з батьками:</i> інформування про досягнення дитини; поради.
Четвер	<i>Ранок:</i> індивідуальні заняття; обговорення плану на день – новини, події, ідеї, пропозиції; бесіди на морально-етичні теми (створення ситуацій); ігри з ініціативи дітей; самостійна діяльність у природничому та театральному осередках, у лабораторії; доручення. <i>Перша прогулянка:</i> спостереження за живою природою, експериментування, ігри за ініціативою дітей і пропозицією вихователя; доручення; спортивні ігри та вправи, праця у природі; створення освітніх ситуацій. <i>Після сну:</i> художньо-мовленнєва діяльність (читання й обговорення), казкотерапія. <i>Вечір:</i> колективна бесіда про день, що минає (рефлексивна діяльність); ігри на розвиток передумов творчості; ігри на сенсорній стіні. <i>Взаємодія з батьками:</i> індивідуальні бесіди.	<i>Ранок:</i> бесіди за темою індивідуального заняття; самостійна діяльність у музичному осередку з розвитку чуття ритму; логопедична зарядка; вправи на розслаблення і зняття м'язової напруги. <i>Перша прогулянка:</i> мовленнєва зарядка; ігри за пропозицією логопеда; ігри та вправи на розвиток загальної і моторики рук. <i>Після сну:</i> масаж; самомасаж, ходьба по рельєфних доріжках; логоритміка, казкотерапія. <i>Вечір:</i> індивідуальні заняття: дихальні, голосові, артикуляційні вправи; ігри на розвиток дрібної моторики; ігри за завданнями логопеда. <i>Взаємодія з батьками:</i> інформування про досягнення дитини; поради.
П'ятниця	<i>Ранок:</i> обговорення плану на день – новини, події, ідеї, пропозиції; індивідуальні заняття; бесіди за картиною; ігри з ініціативи дітей; самостійна діяльність у книжковому, образотворчому і театральному осередках; господарсько-побутова праця, доручення; створення освітніх ситуацій. <i>Перша прогулянка:</i> спостереження за живою природою, експериментування, ігри за ініціативою дітей та пропозицією вихователя; доручення; спортивні ігри і вправи. <i>Після сну:</i> розваги, театр, бібліотерапія. <i>Вечір:</i> колективна бесіда про день, що минає (рефлексивна діяльність); конструктивні ігри, ручна праця. <i>Взаємодія з батьками:</i> індивідуальні консультації; інформування, поради.	<i>Ранок:</i> бесіди за темою індивідуального заняття; самостійна діяльність у музичному осередку з розвитку чуття ритму; логопедична зарядка; вправи на розслаблення і зняття м'язової напруги. <i>Перша прогулянка:</i> мовленнєва зарядка; ігри за пропозицією логопеда; ігри та вправи на розвиток загальної і моторики рук. <i>Після сну:</i> масаж; самомасаж, ходьба по рельєфних доріжках; логоритміка, бібліотерапія. <i>Вечір:</i> індивідуальні заняття: дихальні, голосові, артикуляційні вправи; ігри на розвиток дрібної моторики; ігри за завданнями логопеда. <i>Взаємодія з батьками:</i> інформування про досягнення дитини; поради.

ДНІ НАРОДЖЕННЯ ДІТЕЙ

ТРЕБА ПРИВІТАТИ КОЛЕГ

Березень	Квітень	Травень

МЕРЕЖА ЗАНЯТЬ ІЗ ДІТЬМИ

Понеділок

Вівторок

Середа

Гуртки: _____	Гуртки: _____	Гуртки: _____

Четвер

П'ятниця

Примітки

Гуртки: _____	Гуртки: _____	

РОЗКЛАД РОБОТИ ФАКУЛЬТАТИВІВ, СЕКЦІЙ ТОЩО

ПЕРСПЕКТИВНИЙ ПЛАН ОСВІТНЬОЇ ДІЯЛЬНОСТІ НА **БЕРЕЗЕНЬ** МІСЯЦЬ

Освітній напрям “ОСОБИСТІСТЬ ДИТИНИ”

ІНВАРІАНТНА ЧАСТИНА

Здоров'я та фізичний розвиток

ЗМІСТ І ЗАВДАННЯ ОСВІТНЬОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

ГІГІЄНА ТІЛА. ЗАГАРТУВАННЯ. КУЛЬТУРНО-ГІГІЄНИЧНІ НАВИЧКИ (1-4 тижні)

Образ тіла. Будова тіла. Призначення та дія органів

Дати елементарні поняття про роботу дихальної, серцево-судинної системи та опорно-рухового апарату і процеси, які відбуваються в них: дихання, харчування, кровообіг.

Дати знання, що мозок впливає на розвиток тіла, зміцнення фізичного та психічного здоров'я; рухи тіла впливають на роботу мозку.

Поглибити знання про шкіру, її дихальну функцію.

Органи відчуття

Закріплювати знання щодо проявів відчуттів шкіри: дотик і температура.

Розвиток організму. Вікові зміни в організмі

Дати знання, що тіло людини складається з багатьох різних частин, які працюють разом, узгоджено, досконало, ритмічно.

Гігієна праці

Сприяти засвоєнню комплексу вправ для попередження порушень постави та плоскостопості.

Загартування організму. Загартувальні процедури, їхня роль

Формувати поняття корисності загартувальних процедур; правила поведінки в процесі навчання різних видів оздоровлювальних процедур.

Здоров'я. Хвороби. Показники здоров'я

Учити визначати й називати всі параметри власного здоров'я (зріст, масу тіла, температуру тіла, відсутність больових відчуттів).

Показники хвороби та поведінка під час неї

Познайомити з назвами та основними ознаками найрозповсюдженіших дитячих хвороб.

Елементи туристичної діяльності

Познайомити із правилами укладки рюкзака, встановлення намету.

Безпека життєдіяльності

Дати дітям уявлення про шкідливий вплив негативних звичок на здоров'я (смоктання пальців, обгризання нігтів, шморгання носом, плювання). Закріпити знання про підбір одягу відповідно до погодних умов. З'ясувати, чому не треба поспішати легко одягатися, чому шкідливо промочувати ноги, як цьому запобігти.

Бесіда про первинні засоби пожежогасіння

Читання твору С. Маршака “Пожежа” (переклад Грицька Бойка).

Бесіда з батьками “Бережіть малюків від вогню” після перегляду слайдів або відео “Щоб не було пожежі”.

ФІЗКУЛЬТУРНО-ОЗДОРОВЛЮВАЛЬНА РОБОТА.

РОЗВИТОК РУХОВОЇ АКТИВНОСТІ. ФІЗИЧНА ВИТРИВАЛІСТЬ

Ранкова гімнастика (комплекси)

(планується за обраною вихователем або інструктором із фізичної культури методикою)

КОРИГУВАЛЬНИЙ КОМПЛЕКС № 13 “КВІТИ” [С. 114–116]

I. Вступна частина. Шикування дітей у колону одне за одним. Ходьба з мішечком на голові. Шикування в шеренгу перед дзеркалом – основна ортопедична стійка (до 1 хв). Перешикування в колону. **Коригувальна гімнастика:** Ходьба навшпиньках “змійкою” між предметами (руки за головою) (20 с). Ходьба звичайна (10 с). Ходьба врозтіч із підніманням паличок пальцями ніг (руки на талії) (20 с). Ходьба звичайна (10 с). Біг із зупинкою на сигнал вихователя (15 с). Ходьба звичайна (10 с). Перешикування у дві ланки.

II. Комплекс загальнорозвивальних вправ. 1. “Пелюстки розпускаються”. 2. “Понюхаємо квітку”. 3. “Квіти пританцюють”. 4. “Квіти колишуться”. 5. “Кульбаба”. 6. “Квіти заснули”. 7. “Радісні квіти”.

III. Заклучна частина. Ходьба на місці. Перешикування в колону одне за одним. Ходьба звичайна (10 с). Біг легкий навшпиньках (15 с). Ходьба звичайна (10 с). Вправа на увагу. Вправа на дихання “Нюхаємо квітку”. Основна ортопедична стійка (до 1 хв).

Ускладнення:

Тижні		I тиждень	II тиждень	III тиждень	IV тиждень
Рухливі ігри та ігрові вправи	з повзанням і лазінням				
	з ходьбою, бігом, рівновагою				
	з киданням, ловінням і метанням предметів				
	зі стрибками				
	на орієнтування у просторі				
Спортивні ігри та ігрові вправи					
Вправи спортивного характеру					
Фізична витривалість і само-регуляція					
Фізкультурні розваги і свята (розваги – 1-2 р. на місяць, свято – 1 на квартал)					
День здоров'я (1 раз на місяць)					

Самоставлення. Гендерна соціалізація

ЗМІСТ І ЗАВДАННЯ ОСВІТНЬОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Формувати уявлення про незмінність статі, про спільне та відмінне в будові тіла хлопчика – чоловіка, дівчинки – жінки. Учити визначати й наслідувати в іграх майбутні соціальні ролі відповідно до обраної статі.

Поведінка хлопчиків. Продовжувати формування чоловічих моральних якостей: хоробрості, стійкості, поміркованості, витриманості тощо.

Поведінка дівчаток. Продовжувати формування жіночих моральних якостей: тактовності, ввічливості, ретельності, ласкавості тощо.

Хлопчики й дівчатка в спільних видах діяльності. Виховувати бажання впорядковувати простір життєдіяльності відповідно до особистісних потреб.

ВАРІАТИВНА ЧАСТИНА

Інформаційна культура

ЗМІСТ І ЗАВДАННЯ ОСВІТНЬОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Познайомити з найпростішими способами зберігання інформації, якими користуються в повсякденному житті (фотографування, малювання, запис (тексту на папері, звуку)).

Розвиток духовного потенціалу

ЗМІСТ І ЗАВДАННЯ ОСВІТНЬОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Створювати відповідні умови для виховання морально-етичних та виявлення позитивних емоцій (повага до близьких, доброзичливість, бажання допомогти одне одному, ввічливість, слухняність, доброта, жаль). Навчити бути чуйними до ровесників і старших, розвивати здатність до співпереживання, уміння вирішувати конфлікти.

ОБЛІК ЧЕРГУВАННЯ ДІТЕЙ

Дата	У куточку природи	В їдальні	На заняттях

Освітній напрям “ДИТИНА В СОЦІУМІ”

Соціалізація. Сім'я. Родина

ЗМІСТ І ЗАВДАННЯ ОСВІТНЬОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Учити встановлювати й підтримувати щирі, доброзичливі, дружні стосунки із сестрами та братами. Виділяти їх серед інших дітей, турботливо ставитися до молодших братиків і сестричок, допомагати батькам доглядати їх, гратися з ними. Учити розповідати про своїх братиків та сестричок.

Соціалізація. За межами сім'ї, родини, житла

ЗМІСТ І ЗАВДАННЯ ОСВІТНЬОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Уточнити знання про назву рідного міста, краю, назву вулиць, про те, чим вони відрізняються одна від одної, і продовжувати ознайомлювати з основними спорудами, їхнім призначенням. Уточнити знання про професії людей, які там працюють, значення їх для Батьківщини. Роздивитись альбом “Професії твоїх батьків”.

Розповісти дітям про святкування Міжнародного жіночого дня – 8 Березня.

Соціалізація. Дитячий садок

ЗМІСТ І ЗАВДАННЯ ОСВІТНЬОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Розширювати знання дітей про правила поведінки в дитячому садку: звертатися до дорослих на “Ви”, не перебивати під час розмови, висловлювати свої прохання й бажання у ввічливій формі. Учити дітей із повагою ставитися не лише до дорослих, а й одне до одного. Виховувати ініціативність у встановленні товариських стосунків з однолітками та дорослими.

Етичні засади спілкування, формули мовленнєвого етикету

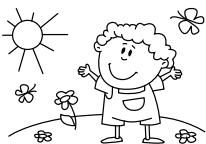
Учити дітей вітати людей зі святом, використовуючи при цьому ввічливі слова, компліменти. Розвивати вміння висловлювати свої побажання, вітання. Допомогти зрозуміти, що вітання – це дуже важлива й приємна річ.

Емоції. Самопізнання

Емоції. Сприяти тому, щоб дитина якомога повніше виявила себе в різних видах діяльності; викликати почуття радості від спілкування під час ігор. Постійно накопичувати позитивний досвід учинків, почуттів та взаємовідносин.

Самопізнання. Спонукаати дітей до оцінювання власних учинків із точки зору їхніх наслідків для фізичного й емоційного стану іншої людини та самої себе.

Правове виховання

Освітній напрям “ДИТИНА У ПРИРОДНОМУ ДОВКІЛЛІ”

Природа планети Земля. Нежива природа

ЗМІСТ І ЗАВДАННЯ ОСВІТНЬОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

◆ Загальні відомості

Спостерігати за змінами в неживій природі, які відбуваються з приходом весни: розтає ґрунт, пісок, глина, каміння вже можна відірвати від землі. Колір кожного об'єкта змінюється залежно від вологості. Конкретизувати знання дітей з питання: “Що належить до неживої природи?”.

◆ Вода

Під час спостережень з'ясувати, чому весною багато води (тепло – лід, сніг розтає, перетворюється на воду). Продовжувати досліди з водою: під час нагрівання може стати теплою, гарячою та дуже гарячою, кип'ятком. З'ясувати поняття *кип'яток*, *окріп*. Уводити ці слова в активний словник.

◆ **Повітря. Вітер**

Сонце прогріває повітря, тому воно стає тепліше, особливо це відчутно в затишку навпроти сонечка. Уводити в словник дітей слова: *затишне місце, затишок*.

Організовувати ігри дітей з вітром, учити визначати його напрямки, силу.

◆ **Стан неба. Хмари**

Продовжувати спостерігати за хмарами, їхньою формою, учити розповідати, на що вони схожі. Закріпити в словнику дітей словосполучення *купчасті хмари* (тримаються купками). Повторювати, узагальнювати знання, одержані протягом попередніх місяців.

◆ **Опади**

З приходом весни продовжувати спостереження за дощем, туманами, маревом. Закріпити знання про те, що туман та марево – це хмари, які низько опустилися до землі.

Спостерігати за градом, дати визначення, що таке град. Град – це замерзлі крапельки дощу, які, переносячись хмарами, обростають льодом, а потім падають на землю.

Поглиблювати знання про причинно-наслідкові зв'язки і процеси в неживій природі.

◆ **Ґрунт**

Закріпити знання про якості різного стану ґрунту: коли сухий – твердий, розсипається; вологий (після дощу) – в'язкий, липне. За нагоди розглядати взуття своє, інших дітей та дорослих, колеса автомобілів й ін.

Земля може бути теплою (на сонці), холодною. У теплій землі ростуть рослини.

◆ **Сонце. Спостереження за Сонцем**

На початку весни Сонце ще не гріє, а тільки яскраво світить, але з кожним днем воно помітно піднімається небосхилом, дужче припікає.

ДОСЛІДИ ТА ЕКСПЕРИМЕНТУВАННЯ

Тиждень	Назва дослідів, експерименту	Мета
I	“Водяний млин”	Дати уявлення про те, що вода може надавати руху іншим предметам.
II	“Дзвінка вода”	Показати дітям, що кількість води в склянці впливає на видавані звуки.
III	“Угадайка”	Показати дітям, що предмети мають вагу, який залежить від матеріалу.
IV	“Ловися, рибко, мала й велика”	З'ясувати здатність магніту притягувати деякі предмети.

Природа планети Земля. Жива природа

ЗМІСТ І ЗАВДАННЯ ОСВІТНЬОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

◆ **Рослини**

Спостерігати з дітьми за тим, як поступово під ласкавим теплом весняного сонечка оживає природа: виткнулись із землі зелені стрілочки молоді трави, золотавим пушком розпускаються кущики верби та ін. Знаходити загальне й відмінне в зовнішній будові рослин; чим відрізняються (схожі) дерева та кущі? дерева та трав'янисті рослини? і таке інше. Розвивати цікавість, спостережливість. Продовжувати догляд за кімнатними та висадженими в ящики рослинами (цибуля, пшениця).

◆ **Тварини. Птахи**

Продовжувати ознайомлювати дітей з різноманітним світом тварин як у природному середовищі, так і в домашньому оточенні. За допомогою дидактичних ігор закріпити класифікацію: *домашні тварини, дикі тварини*. Закріпити зовнішній вигляд, будову тіла, спосіб життя.

Наприкінці місяця спостерігати за поверненням перелітних птахів. Знати їхні назви, впізнавати у природному оточенні та на картинці. Викликати почуття радості від повернення пернатих друзів. Увести в активний словник словосполучення: *перелітні птахи, пернаті друзі*.

◆ **Багатоманітність природи**

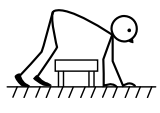
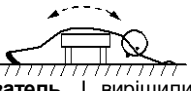
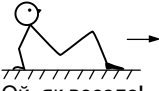
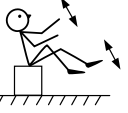
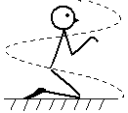
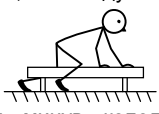
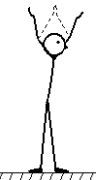
Познайомити дітей із тим, що дає людині різноманітний природний світ, яку користь дає. Учити дітей реально усвідомлювати те, що людина не повинна бездумно вбивати тварин, без потреби, заради забави – це порушення Великого закону Природи. Показати взаємозв'язок тваринного світу з іншими царствами природи. Так, наприклад, корова живиться травою, а ми п'ємо молоко та інше. Показати доступні дітям природно-споживні ланцюжки.

ПЛАН-СХЕМА

освітньої діяльності з дітьми на “ _____ ” _____ 20__ року

РАНОК	Заняття перше		Заняття друге		Освітні ситуації
Ранк. гімнастика	Тема:		Тема:		
	Мета:		Мета:		
Індивід. заняття					
Ігрова діяльність					
	План заняття		План заняття		
	1 частина. Спілкування		1 частина. Спілкування		
Спостереження	2 частина. Пізнавальна діяльність		2 частина. Пізнавальна діяльність		
КГН,					
робота чергових	3 частина. Перетворювальна діяльність		3 частина. Перетворювальна діяльність		
Бесіди з дітьми					
	4 частина. Оцінно-контрольна діяльність		4 частина. Оцінно-контрольна діяльність		
Взаємодія					
з батьками					

ПЕРША ПРОГУЛЯНКА	ДРУГА ПОЛОВИНА ДНЯ	АНАЛІЗ ДІЯЛЬНОСТІ ДІТЕЙ			
Гурткова робота	Гурткова робота				
Ігрова діяльність дітей	Ігрова діяльність дітей				
Бесіди з дітьми	Бесіди з дітьми на морально-етичні теми				
Фізкультура на свіжому повітрі (якщо немає заняття), ігри спортивного спрямування	Самостійна художня діяльність. Читання дітям				
	Господарчо-побутова праця. Робота з матеріалом				
	ДРУГА ПРОГУЛЯНКА				
Спостереження. Експерименти, досліди	Спостереження				
	Ігрова діяльність дітей				
Праця в природі					
	Взаємодія з батьками				

	I тиждень	II тиждень	III тиждень	IV тиждень
Фізкультурні хвилинки і паузи	<i>М. Демидов</i> Жук Жук літає: "Жу-жу-жу!" Всіх сьогодні розбуджу. (бігати і промовляти слова) Прокидайтеся від сну, Зустрічати йдемо весну". А травиця шепче: "Шу-у-у, (присівши, потихеньку підводиться) Я рости спішу-спішу..." Віти листям шелестять: (потихеньку підніма- ти руки вгору) – Сонце раді ми вітатъ!	*** Пробігає в лісі зайчик, Плиг-скік, плиг-скік. (скакати, як зайчики) Подивився – вже ранок, Плиг-скік, плиг-скік. (дивитися в сторони) Присів, гріється, задрімав, (присідати і вдавати, що сплять) Не помітив, Як до нього вечір завітав. (вставати і розводити руки в сторони)	<i>За Вірою Пароною</i> *** (стояти в одну шеренгу) Я іду по тротуару (крокувати і розводити руки) Чи гуляю по бульвару, Де перехід на вулиці І якщо відсутній знак, Треба нам зробити так: При дорозі зупинись (зупинитися, подивитися наліво) І наліво подивись, Бачиш, транспорту немає, До середини рушаємо, (знову крокувати) Посередині дороги зупинись (зупинитися, подивитися направо) І направо подивись, Всі машини пропусти, Після цього можеш йти. (знову крокувати)	Доброго дня всім! 1) Руки в сторони на 30 градусів від тіла, долоні паралельно до землі, вимовляємо спокійно: "Добридень, мати Земле! Прийми нашу любов і побажання миру, злагоди і процвітання!". 2) Руки в сторони паралельно до підлоги, долоні вниз: "Добридень, чиста Водо! Прийми нашу любов і побажання джерельної чистоти та благодаті!". 3) Руки перед грудьми, під кутом 90 градусів одна до одної, долоні вгору, потім руки підняти: "Добридень, життєдайне Повітря! Прийми нашу любов і найкращі побажання!". 4) Руки долонями догори до Сонця: "Добридень, ласкаве Сонечко! Прийми нашу любов і побажання посилати на Землю промені сили, натхнення і здоров'я!". 5) Повернутися у вихідне положення. Сісти на своє місце, відчувати міць природної енергії, яку вам дадуть Сонце і Земля, Віра, Надія, Любов незалежно від того, що нас розділяє.
Фізкультурно-оздоровлювальні комплекси на білявці				
Гігієнічна гімнастика після полуденного сну	Цуцки (продовження) Цуцки. Ось стежина. Куди вона нас приведе? А ось лісова галявина, як тут гарно гратись і відпочивати. Але час рушати далі, ліс такий цікавий. Повно пеньочків, переступимо через них. Вихователь. Треба високо піднімати лапки, щоб не зачепитися. Аж ось осока з'явилася і стало воно під лапками, мабуть, болото близько. Високо піднімали цуцки лапки, щоб не порізати осокою животики, бочком дійшли до самого болота. Болото небезпечне, можна загрузнути в ньому, цуцкам доводиться переступати з купини на купину, високо-високо піднімаючи свої лапки. Цуцки. Ой, як чавкає болото: пух-пуф! Ура! Колода. По ній ми перейдемо через болото, але вона дуже тонка, можна впасти. Вихователь. І вирішили цуцки перекотитися по колоді через болото. Весело цуцкам. Тепер їм схотілося з кимось погратися. Але ж із ким? Хто це бігає на тонких ніжках? Та це ж павучок. Погналися цуцки-муцки за павучками по стежці. Цуцки. Ой, як весело! Вихователь. Ось які павучки їм зустрілися на прогулянці. Цікаво за ними поспостерігати. Нагналися цуцки та сіли відпочити, але помітили, що лапки в них мокрі, тож нумо їх сушити. Мабуть, у болоті замочили. Тепер наші лапки вже сухенькі, бояться цуцки їх знову замочити, тому вилізли та й сіли на колоду. Сидять, оглядаються довкола. Як гарно падають листочки з дерев, дуже хочеться їх зловити. Цуцки. Які вони гарні! Як плавно й легко летять. Вихователь. Так цуцки ловили листочок за листочком, як справжні дресировані собачки. Ось які вони дресировані. Уміють ходити на задніх лапках та ще й переступати через пеньочки. Так дійшли наші цуцки до вузької кладочки. Як же через неї перебраться? Не біда! Уперед, цуцки, сміливіше! Перебралися цуцки через струмок по вузькій кладочці, і ніхто в струмочок не впав. Чекають, поки останній перейде. Аж раптом чують: трісь! Що то тріщить у лісі? Та то ж ведмідь ходить-бродить, бо час вибирати барліг на зиму та спати вкладається, йде, перевалюється з боку на бік, на колоду спирається. Ось він минув колоду, пішов у гушавину і зник за деревами. Ой, як злякалися цуцки та й кинулися тікати. Нарешті втекли. До побачення, цуцки-муцки. Приходьте ще! Н. Макарова, ЗДО № 392, м. Київ			
Доріжка перешкод, пішохідні переходи тощо				

Українські народні ігри та забави зі співом

У бобра

Вибирають “бобра” і “мисливого”. “Бобра” вибирають так: беруть кийка, усі діти однією рукою беруться за нього, і чия рука припаде зверху, на кінці кийка, той стає “бобром”.

“Мисливого” обирають так: на чиєсь коліно всі кладуть по одному пальцю, що кінцями сходяться до купи “зірочкою”. Тоді одна дитина рахує їх:

*Котилася торба
З великого горба,
А в тій торбі:*

*Хліб-паляниця,
Кому доведеться –
Той буде жмуриться.*

На чий палець припаде слово “жмуриться”, той стає за “мисливого”, а решта – за “хортів”, які вибирають собі собаче ймення, наприклад: Сірко, Рябко, Крутько, Бровко, Лиско, Жук, Лиска, Співка, Знайда. “Мисливий” із “бобром” відходить подалі, щоб “хорти” не бачили, де сховався “бобер”. “Мисливий” сідає, закриває очі або ховає голову та співає:

*Ой ти, старий бобре,
Заховайся добре.
Бо я хорти маю,
На поле пускаю.*

“Бобер” мусить сховатися, поки “мисливий” доспіває; часом “бобер” просить проспівати тричі або й більше, щоб мати час заховатись, але це він робить ще до початку схованки. Доспівавши домовлену кількість, “мисливий” гукає:

– Хорти, з лісу!

“Хорти” вибігають на голос і шукають “бобра”. Коли той не встиг сховатися, то все одно за ним женуться. Якщо спритний “бобер”, то, втікаючи, він може ховатися по декілька разів, а “хорти” повинні його шукати.

“Мисливий” сам не шукає й не ловить, але коли він бачить, що котрийсь лінується, тільки цькує: “Шукай, Сірко!” або “Лови, Бровко!”, “Гуджа, хорти, гуджа його!”.

А як котрийсь стомився, то знову звертається: “На, сюди, Лиско!”, “Не руш, Співко!”. “Хорти”, бігаючи, “валують”. Коли “хорти” вловлять “бобра”, то “мисливий” наміряється на нього кийком і кричить: “Бабах!”. “Бобер” падає додолу, а “мисливий” гукає: “Хорти, до лісу!”. Вони біжать із ним геть, а залишаються “бобер” і той, хто перший торкнувся його. “Бобер” стає за “мисливого”, а той, хто зловив, – за “бобра”, і знову грають так, як спочатку.

Ой летіла зозуленька

Діти стають парами – пара біля пари – і утворюють коло. Посеред кола ходить “зозуленька”. Усі співають:

*Ой летіла зозуленька через сад, через сад,
Розпустила пір'ячко на весь сад, на весь сад.
Ой хто тєє пір'ячко підбере, підбере,
Отой сиву зозуленьку забере, забере.*

При словах “забере” всі пари розбігаються й кожна дитина шукає собі нову пару, у тому числі й зозуленька. Хто пари не знайде, стає зозуленькою, і гра починається спочатку.

Правила гри:

1. Ті самі гравці не можуть залишатися в парі.
2. Не вибирати для пари найближчу дитину.
3. Не можна відмовляти стати в парі із “зозуленькою” або пару відбивати тій дитині, що її “зозуленька” вже знайшла.
4. Хто вибрав для пари “зозуленьку”, подає їй обидві руки, щоб хто-небудь її не відняв.

Море

Діти розміщені в колону. Відстань між ними – один крок. Перший за номером виконує різні рухи (головою, руками, тулубом і т. ін.), а учасники намагаються їх відтворити, орієнтуючись на того, хто перед ним, а не на того, хто направляє. При цьому співають (примовляють):

*Море хвилює, гуде,
Хвиля за хвилию йде,
Вправо, вліво, вгору, вниз,
Закрути і обернись.
Хвиля море кида,
Вправо, вліво, заверта.*

*Вище, вище б'є вгору,
Опадає під пору.
А як вихор загуде,
Місяць високо зійде.
Страшне море в ту мить
Загудить і зашумить.*

Усі розбігаються, і забава закінчується.

ВИВЧИТИ З ДІТЬМИ

Олександр Олесь

Веснянка

А вже красне сонечко
припекло, припекло,
яснощире золото
розлило, розлило.

На вулиці струмені
воркотять, воркотять.
Журавлі курликають
та летять, та летять.

Засиніли проліски
у ліску, у ліску...
Швидко буде землянка
вся в вінку, вся в вінку.

Ой сонечку-батьку,
догоди, догоди!
А ти, земле-матінко,
уроди, уроди!

Марія Чепурна

У моєї мами

У моєї мами –
Двадцять п'ять дітей.
Всіх вона голубить,
Тулить до грудей.
Всім насипле каші,
Принесе пиріг.
У постельки спати
Повкладає всіх.

А мій друг не вірить,
Каже: – Говори!
Де ж вони? Ні брата
В тебе, ні сестри!
Тут аж розсміявся
Я на річ таку:
– Так у мене ж мама
Є і в дитсадку.

• скоромовки

* * *

Старий Семен сказав своїм синам:
– Сини, соліть сало сухою сіллю.

Анатолій Камінчук

* * *

Журавель шукає броду.
Жабенятко – скік у воду.
Жук до жаби: "Жу-жу-жу!
Журавлеві розкажу!"

• чистомовка

* * *

Жа-жа-жа – ми побачили вужа.
Жу-жу-жу – по галявині ходжу.

• лічилки

* * *

Стоїть верба над потоком,
Похилилась трохи боком,
Похилилась до води,
Ти лови!

* * *

Таня, Ваня,
Що під нами?
Стільчик, хлопчик,
Сам корольчик.
Дзень-брязь –
Вийшов князь!

* * *

Іван-
Побиван,
Босий,
Невзутий,
Чим коні попутав?

Дзінь!
Брязь!
Дзінь!
Брязь! –
Вийшов перший
Руський князь!

“ ” 20 p.

[illegible][illegible]
